

7.o. Online és e-Világ

1. Felhőszolgáltatás (Cloud service)

Olyan szolgáltatás, amely interneten keresztül elérhető számítógépeken fut, és különböző adatokat, alkalmazásokat tesz elérhetővé. A felhasználó nem tudja, hol van a kiszolgáló, de használhatja az ott tárolt adatokat és futó programokat.

2. Felhőalkalmazás (Cloud application)

Az interneten keresztül elérhető alkalmazás, amely egy távoli szerveren fut, nem pedig a felhasználó eszközén. Böngészőből vagy speciális kliensprogrammal használható.

3. Adattároló szolgáltatás (Cloud storage service)

Olyan online szolgáltatás, ahol fájlokat, dokumentumokat, képeket lehet biztonságosan tárolni. Ezeket több példányban őrzik, így adatvesztés esetén is visszaállíthatók.

4. Offline biztonsági másolat (Offline backup)

Olyan biztonsági mentés, amelyet nem folyamatosan, hanem időszakonként, például pendrive-ra vagy külső merevlemezre végzünk. Előnye, hogy nem éri közvetlenül az online vírusveszély.

5. Weboldal (Website)

Olyan internetes felület, amely információkat közöl, képeket és egyéb fájlokat tartalmazhat. Kezdetben csak olvasható tartalmakat közölt, de ma már gyakran interaktívak is.

6. Honlap (Homepage)

Egy weboldal kezdőlapja vagy főoldala, ahol a látogatók eligazodhatnak a további tartalmak között. Általában ez az elsőként betöltődő oldal.

7. Böngésző (Browser)

Olyan szoftver, amely lehetővé teszi a weboldalak megjelenítését és az interneten való navigálást. Népszerű példái: Chrome, Firefox, Edge.

8. Kliensalkalmazás (Client application)

Speciális szoftver, amely egy adott szolgáltatáshoz csatlakozik és azt használja, például térképalkalmazás vagy chatprogram. Általában a felhasználó eszközén fut, de kapcsolatban van a felhővel.

9. Adatközpont (Data center)

Nagy épület vagy létesítmény, ahol sok szerver fut, és ezek biztosítják a felhőszolgáltatásokat. Biztonságos, klimatizált és folyamatosan felügyelt környezet.

10. Kapcsolattartó alkalmazás (Messaging app)

Olyan szoftver, amely lehetővé teszi a felhasználók közötti szöveges kommunikációt, például chat vagy videóhívás formájában. Ide tartozik a Messenger, WhatsApp, Viber.

11. Webshop (Online store / Webshop)

Internetes áruház, ahol termékeket lehet böngészni és vásárolni. Gyakran bankkártyás fizetéssel és házhoz szállítással működik.

12. Játékszerver (Game server)

Olyan számítógép vagy szolgáltatás, amely lehetővé teszi a többjátékos online játékokat. A játékosok eszközeikről csatlakozhatnak hozzá.

13. Alkotóalkalmazás (Creative application)

Interneten elérhető programok, amelyekkel lehetőség van képszerkesztésre, hangkeverésre, szövegírássra stb. Például Canva, Pixlr, BandLab.

14. Érzékelő-alapú alkalmazás (Sensor-based application)

Olyan szolgáltatás, amely fizikai eszközök (pl. hőmérők) adatait gyűjti és dolgozza fel. Gyakran a felhőn keresztül küldi el az adatokat a központi rendszernek.

15. Tanulást segítő alkalmazás (Learning app)

Olyan program vagy weboldal, amely az oktatást támogatja, például videós magyarázatokkal vagy interaktív tesztekkel. Ilyen lehet például a Kahoot vagy a Duolingo.

16. Online biztonsági mentés (Online backup)

Folyamatos adatmentés egy internetre csatlakozó eszközre. Előnye, hogy automatikus, hátránya, hogy támadás esetén a mentés is sérülhet.

17. Komment (Comment)

Internetes hozzászólás, amelyet cikkek, videók vagy képek alatt lehet elhelyezni. Tartalma lehet vélemény, kérdés vagy kritika.

18. Troll (Troll)

Olyan internetfelhasználó, aki szándékosan provokatív vagy bántó hozzászólásokat ír. Célja, hogy másokat felbosszantson.

19.Spam (Spam)

Kéretlen elektronikus üzenet, általában reklámcélú e-mail. Jogszabály tiltja az engedély nélküli küldését.

20.Személyes adat (Personal data)

Olyan információ, amely alapján egy személy egyértelműen beazonosítható. Például név, lakcím, születési adatok, e-mail-cím.

21.Chat (Chat)

Olyan írásos kommunikációs forma, amely valós időben történik két vagy több ember között az interneten. Leggyakrabban üzenetküldő alkalmazásokban vagy közösségi oldalakon használjuk.

22.SMS (Short Message Service)

Mobilhálózaton keresztül küldhető rövid szöveges üzenet, amely nem igényel internetkapcsolatot. A chathez képest kevésbé interaktív, és jellemzően rövidebb tartalomra alkalmas.

23.Emotikon (Emoticon)

Szöveges karakterekből álló egyszerű arckifejezések, amelyek az érzelmek kifejezését segítik. Például a :-) vidámságot, a :-(szomorúságot jelent.

24.Emoji (Emoji)

Színes, grafikus piktogramok, amelyek különféle érzelmeket, tárgyakat vagy helyzeteket ábrázolnak. Az írott szövegek érzelmi kifejezőerejét növelik.

25.LOL (Laughing Out Loud)

Rövidítés, amely azt fejezi ki, hogy valaki hangosan nevet egy vicces helyzeten. Chatelésben gyakran használják humor vagy irónia jelzésére.

26.E-mail (Email)

Elektronikus levélküldési forma, amely az egyik leggyakoribb hivatalos online kommunikációs csatorna. Tartalmazhat mellékleteket, tárgyat és több címzettet is.

27.Tárgy mező (Subject field)

Az e-mail egyik mezője, amely röviden összefoglalja a levél tartalmát. Segít a címzettnek eldönteni, mennyire sürgős vagy fontos az üzenet.

28.Másolat mező (Cc – Carbon copy)

Olyan e-mail mező, amelyben a címzettek másolatban kapják meg az üzenetet, tudva, hogy az nem elsősorban nekik szól. Hasznos tájékoztatás céljából.

29. Vakmásolat mező (Bcc – Blind carbon copy)

Titkos másolatot küld a címzetteknek, anélkül, hogy a többiek látnák egymás címét. Tömeges levelezésnél adatvédelem szempontjából hasznos.

30. Regisztráció (Registration)

Weboldalak vagy szolgáltatások igénybevételéhez szükséges folyamat, amely során megadjuk személyes adatainkat. Általában felhasználónév, e-mail és jelszó megadása szükséges.

31. Jelszó (Password)

Egyedi karakterlánc, amely azonosításra szolgál különféle fiókokhoz vagy eszközökhöz. Fontos, hogy biztonságos és nehezen kitalálható legyen.

32. PIN-kód (PIN code – Personal Identification Number)

Rövid, számból álló azonosító kód, amelyet bankkártyákhoz vagy eszközök zárolásához használunk. Csak a felhasználó ismeri, biztonsági okból.

33. Kétfaktoros azonosítás (Two-factor authentication)

Olyan biztonsági megoldás, ahol két különböző eszközzel vagy módszerrel igazoljuk a személyazonosságot. Például jelszó + SMS-ben kapott kód.

34. Adathalászat (Phishing)

Csalásra épülő módszer, amikor hamis e-mail vagy weboldal segítségével próbálnak személyes adatokat kicsalni. Gyakran banki vagy hivatalos leveleknek álcázva érkezik.

35. Süti (Cookie)

Kis adatfájl, amelyet a weboldalak a böngészőben tárolnak a felhasználó azonosítására vagy beállításainak megőrzésére. Hasznos lehet, de adatvédelmi kockázatot is hordoz.

36. Inkognitómód (Incognito mode)

Böngészési mód, amely nem menti el az előzményeket, sütiket és bejelentkezési adatokat. Hasznos más eszközön való kereséshez vagy anonim böngészéshez.

37. Hozzáférési kód (Access code)

Olyan jelszó vagy PIN, amely lehetővé teszi az eszköz, fiók vagy webes szolgáltatás elérését. Elvesztése esetén visszaélések történhetnek.

38. Virtuális bankkártya (Virtual card)

Csak online vásárlásra használható, ideiglenes bankkártya, amely csökkenti a visszaélés kockázatát. A fizikai kártyától eltérő számsorral rendelkezik.

39. Digitális lábnyom (Digital footprint)

Az interneten hátrahagyott nyomok, például keresések, kommentek, bejelentkezések összessége. A jövőbeli megítélésünket is befolyásolhatja.

40. IP-cím (IP address – Internet Protocol address)

Olyan egyedi azonosító, amelyet minden internetre kapcsolt eszköz kap. Segítségével azonosítható, hogy honnan történt a kapcsolat.

41. Kéretlen üzenet (Unsolicited message)

Nem kívánt, automatikusan küldött e-mail vagy chatüzenet, gyakran reklámcélból. Ez lehet spam vagy más zavaró tartalom.

42. Biztonsági mentés (Backup)

Az adatok másolatának elkészítése adatvesztés megelőzése érdekében. Lehet online vagy offline formában is.

43. Sáv szélesség (Bandwidth)

A hálózaton keresztül másodpercenként átvitt adatmennyiség mértéke. Nagyobb sáv szélesség gyorsabb adatforgalmat jelent.

44. Letöltés (Download)

Adatok átvitele az internetről a számítógépre vagy mobileszközre. Lehet dokumentum, kép, zene vagy alkalmazás.

45. Feltöltés (Upload)

Adatok elküldése a felhasználó eszközéről egy internetes szerverre vagy másik eszközre. Például képfeltöltés közösségi oldalra.

46. Webes alkalmazás (Web application)

Böngészőben futó szoftver, amelynek működése nem igényli helyi telepítést. Például Google Docs, Canva.

47. Adatvédelem (Data protection)

Olyan intézkedések és szabályok összessége, amelyek biztosítják a személyes adatok biztonságát és bizalmasságát. Jogszabályok szabályozzák.

48. Hozzáférési jogosultság (Access right)

Annak meghatározása, hogy egy felhasználó mit érhet el vagy módosíthat egy adott rendszerben. Segít az adatok védelmében.

49. Felhasználónév (Username)

Egyedi név, amely azonosítja a felhasználót egy adott rendszeren belül. Gyakran kombinálva van egy jelszóval.

50. Operációs rendszer (Operating system)

Olyan szoftver, amely kezeli a számítógép hardverét és a futó alkalmazásokat. Például Windows, macOS, Linux.

51. Online identitás (Online identity)

Az a kép, amit valaki magáról kialakít az interneten – például profilképek, bejegyzések, hozzászólások révén. Az online viselkedés, megnyilvánulások alapján mások ez alapján ítélik meg.

52. Internetes zaklatás (Cyberbullying)

Mások szándékos bántása, megalázása, fenyegetése az interneten keresztül. Gyakori formái az online gúnyolódás, pletykák terjesztése, vagy zsaroló üzenetek küldése.

53. Webkamera (Webcam)

Olyan kamera, amely élő képet közvetít az interneten keresztül. Használható videóhívásokhoz, konferenciákhoz vagy tartalomkészítéshez.

54. Webinárium (Webinar)

Az interneten tartott élő vagy előre rögzített oktatási előadás, tréning vagy prezentáció. Interaktív lehetőségeket is kínál, például kérdés-válasz funkcióval.

55. Profil (Profile)

Egy online fiókhoz kapcsolódó személyes adatokat és képet tartalmazó rész, amely mások számára látható. Például a közösségi médiában vagy levelezőrendszerekben.

56. Spam szűrő (Spam filter)

Olyan rendszer vagy beállítás, amely automatikusan kiszűri a kényszerítő leveleket és reklámokat. Csökkenti az e-mail-fiók terhelését és a csalás kockázatát.

57. Jelszókezelő (Password manager)

Szoftver, amely biztonságosan tárolja és kezeli a különböző online fiókokhoz tartozó jelszavakat. Egyetlen mesterjelszóval hozzáférhetünk mindenhez.

58. Frissítés (Update)

Szoftverek vagy operációs rendszerek újabb verzióinak telepítése, amely hibajavításokat vagy új funkciókat tartalmaz. Fontos a biztonsági rések megszüntetése miatt.

59. Digitális függőség (Digital addiction)

Az állapot, amikor valaki túlzottan ragaszkodik az online jelenléhez vagy

eszközhasználathoz, és ez befolyásolja a mindennapi életét. Gyakran figyelmetlenséggel, ingerlékenységgel jár együtt, ha nincs internetkapcsolat.

60. Felhasználói szerződés (User agreement / Terms of service)

Azok a feltételek, amelyeket a felhasználónak el kell fogadnia egy szolgáltatás igénybevételéhez. Tartalmazza a használati szabályokat, jogokat és kötelezettségeket.

1. Tesztsor – 1–20. kérdés

1. A felhőszolgáltatás lényege, hogy a felhasználó pontosan tudja, melyik szerveren vannak az adatai és milyen szoftverek futnak rajta.
2. A felhőalkalmazásokhoz mindig szükség van egy külön program telepítésére, mert böngészőből nem érhetők el.
3. A felhőben tárolt fájlok előző változatai gyakran visszaállíthatók, így nem kell félni a véletlen törléstől.
4. Az offline biztonsági másolatokat csak ritkán csatlakoztatjuk a géphez, ezzel védve az adatokat a vírusfertőzéstől.
5. A weboldalak kizárólag statikus tartalom megjelenítésére alkalmasak, és nem lehet rajtuk interaktív műveleteket végezni.
6. A honlap egy weboldalon belüli aloldalt jelent, amely kizárólag képeket tartalmaz.
7. A böngészőprogram lehetővé teszi weboldalak betöltését és megjelenítését, így az internet alapvető eszköze.
8. A kliensalkalmazás mindig a szerveren fut, és nem igényel a felhasználó eszközére történő telepítést.
9. Az adatközpontokban található szerverek biztosítják a legtöbb online szolgáltatás működését.
10. A kapcsolattartó alkalmazások kizárólag üzleti levelezésre használhatók.
11. A webshop olyan online bolt, ahol termékeket böngészhetünk, rendelhetünk és gyakran fizethetünk is.
12. A játékszerverek egy adott játék számítógépes változatának telepítését igénylik minden résztvevőnél.

13. Az alkotóalkalmazások olyan webes eszközök, amelyek lehetővé teszik például képszerkesztést vagy zenevágást.
 14. Az érzékelő-alapú alkalmazások nem igényelnek internetkapcsolatot, mert csak helyben dolgoznak.
 15. A tanulást segítő alkalmazások játékos formában is segíthetik a tananyagot, például tesztek vagy kvízek révén.
 16. Az online biztonsági mentés előnye, hogy mindig offline eszközre kerülnek a fájlok.
 17. A kommentek a felhasználók hozzászólásai egy-egy internetes tartalomhoz.
 18. A troll olyan internetes felhasználó, aki pozitív megerősítéssel járul hozzá a beszélgetésekhez.
 19. A spam a felhasználó által kívánt e-maileket jelenti, amelyeket rendszeresen olvasni szeretne.
 20. A személyes adatok közé tartozik a név, a születési dátum és a lakcím is.
-

2. Tesztsor – 21–40. kérdés

21. A chat során a felhasználók valós időben, szöveges formában kommunikálnak egymással az interneten keresztül.
22. Az SMS az internet segítségével küld szöveges üzeneteket mobiltelefonokra.
23. Az emotikonok képi formában jelenítik meg az érzelmeket, és animáltak.
24. Az emojik lehetnek tárgyak, hangulatjelek vagy akár zászlók is, melyeket szöveges üzenetekhez csatolunk.
25. A "LOL" rövidítés azt jelenti, hogy valaki csendesen nevet magában.
26. Az e-mail elektronikus levelezési forma, amelyet ma már kizárólag hivatalos célra használnak.
27. A tárgy mező megadása segíti a címzettet, hogy gyorsan átlássa, miről szól az üzenet.
28. A Cc mezőbe írt e-mail-címek nem kapják meg a levelet, csak megjelennek a címzettek között.
29. A vakmásolat mező használata segít elrejtetni a címzettek adatait egymás elől.
30. A regisztráció során a felhasználók nem adnak meg személyes adatokat.

- 31.A jelszó olyan titkos kód, amely megakadályozza a jogosulatlan hozzáférést az adatainkhoz.
 - 32.A PIN-kód csak internetes fiókokhoz használható, bankkártyához nem.
 - 33.A kétfaktoros azonosítás növeli a fiókok biztonságát azáltal, hogy többféle azonosítást kér.
 - 34.Az adathalászat célja, hogy játékokat és filmeket ajánljon a felhasználóknak.
 - 35.A süti kis fájlok, amelyeket weboldalak tárolnak a böngészőben a felhasználói élmény javítása érdekében.
 - 36.Az inkognitómód megőrzi az előzményeket és a bejelentkezési adatokat későbbi használatra.
 - 37.A hozzáférési kód elvesztése nem jelent biztonsági kockázatot, mert az rendszeresen változik.
 - 38.A virtuális bankkártya használata során nem a valódi bankkártya adatait adjuk meg.
 - 39.A digitális lábnyom nem befolyásolja az online megítélésünket, mivel azt nem látják mások.
 - 40.Az IP-cím alapján meghatározható, hogy egy internetkapcsolat pontosan honnan történik.
-

3. Tesztsor – 41–60. kérdés

- 41.A kéretlen üzeneteket – például reklámleveleket – az e-mail-szolgáltatók automatikusan törlik a postafiókból.
- 42.A biztonsági mentések célja, hogy egy esetleges adatvesztés után vissza tudjuk állítani a fontos fájlokat.
- 43.A sávszélesség mértéke meghatározza, milyen gyorsan tudunk weboldalakat megnyitni és fájlokat letölteni.
- 44.Letöltéskor az adatokat az internetről a saját eszközünkre másoljuk át.
- 45.A feltöltés azt jelenti, hogy az adatainkat töröljük egy szerverről.
- 46.A webes alkalmazások használatához minden esetben külön programot kell telepíteni.

47. Az adatvédelem célja a személyes és bizalmas adatok jogosulatlan hozzáférés elleni védelme.
48. A hozzáférési jogosultság megszabja, hogy egy felhasználó mit tehet meg egy adott rendszerben.
49. A felhasználónév mindig tartalmaz számot és speciális karaktert.
50. Az operációs rendszer kezeli a számítógép hardverét és az azon futó programokat.
51. Az online identitás az a kép, amit mások az interneten rólad kialakítanak a megosztásaid alapján.
52. Az internetes zaklatás egy mókás viccelődés, amelyet mindenki értékel.
53. A webkamera lehetővé teszi, hogy mások élőben lássanak minket online kommunikáció során.
54. A webinárium egy élő vagy rögzített előadás, amelyet nem lehet visszanézni.
55. A profil egy olyan felület, ahol a felhasználó bemutatkozhat és mások megismerhetik.
56. A spam szűrő célja, hogy minden fontos levelet automatikusan töröljön.
57. A jelszókezelők segítenek abban, hogy több jelszót biztonságosan és kényelmesen tároljunk egy helyen.
58. A frissítések célja, hogy újabb hibákat vezessenek be a szoftverekbe.
59. A digitális függőség olyan állapot, amikor valaki nehezen szakít időt az internet nélküli életre.
60. A felhasználói szerződés nem tartalmaz jogi kötelezettségeket, csak udvariassági ajánlásokat.

4. Tesztsor – 61–80. kérdés

61. A felhőszolgáltatók gyakran több példányban is tárolják az adatokat, hogy azok ne vesszenek el.
62. Egy honlap kezdőlapja mindig egy olyan oldal, amely csak képeket tartalmaz.
63. A játékszerverek lehetővé teszik, hogy a játékosok egyszerre, online játszhassanak egymással.
64. Az érzékelőalapú alkalmazások kizárólag gyárakban és plázákban működnek.

- 65.A tanulást segítő alkalmazások interaktív formában támogatják a diákok fejlődését.
 - 66.A kommentelés során a felhasználók véleményt nyilváníthatnak egy tartalomról.
 - 67.A trollok célja a párbeszéd elősegítése és a nyugodt légkör fenntartása.
 - 68.A személyes adatok védelme fontos, mert ezekkel bárki visszaélhet online térben.
 - 69.Az inkognitómód lehetővé teszi, hogy a böngészés nyomai ne maradjanak meg a gépen.
 - 70.Az e-mail cím nem számít személyes adatnak, így bárkinek kiadható.
 - 71.A kétfaktoros azonosítás mindig magában foglalja az arcfelismerést is.
 - 72.A spam szűrők célja, hogy a reklámleveleket kiszűrjék a bejövő üzenetek közül.
 - 73.A regisztráció során csak jelszót kell megadnunk, más adat nem szükséges.
 - 74.A digitális lábnyom része lehet egy hozzászólás, keresés vagy megosztás is.
 - 75.Az IP-cím egyedi azonosító, amely internetkapcsolatot használó eszközökhöz tartozik.
 - 76.A PIN-kódot kizárólag számítógépeken használjuk, telefonoknál nem.
 - 77.A süti (cookie) segíthet a weboldalon történő gyorsabb bejelentkezésben.
 - 78.A webkamera kizárólag fényképezésre alkalmas, videó közvetítésre nem.
 - 79.A frissítések gyakran új funkciókat is hoznak a meglévő szoftverekhez.
 - 80.A jelszókezelők használata teljesen felesleges, ha minden jelszavunk ugyanaz.
-